

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Strasser Tibor ügyvéd (...) által képviselt felperes neve(...) felperesnek, a dr. Karl Gábor Csaba ügyvéd (...) által képviselt alperes neve(...) alperes ellen szerzői jog megsértése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. március 8. napján kelt 19.P.28.098/2010/4. sorszámú ítélete ellen az alperes 5. sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50 000 (Ötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes azzal, hogy az általa üzemeltetett „F.hu” honlapon 2010. október 5-én a felperes, mint szerző hozzájárulása nélkül közzétett egy G. N. színművészt ábrázoló művészi fotót, illetve azzal, hogy a fénykép kapcsán a felperest, mint szerzőt nem tüntette fel, megsértette a felperes szerzői jog védelméhez fűződő jogait.

Kötelezte az alperest 300 000 forint és ennek 2010. október 5-étől a kifizetésig számított késedelmi kamata, valamint 30 000 forint + áfa perköltség megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A le nem rótt 27 000 forint illetékből a felperest 3 000 forint, az alperest 24 000 forint megfizetésére kötelezte.

Indokolásában ismertette, hogy a felperes közismert fotóművész, akinek a munkásságát több művészeti díjjal elismerték. 1999 végén jelent meg a „H. és U.” című albuma, amelynek impresszuma is rögzíti az engedély nélküli közlés tilalmát. Az alperes a „F.hu” bulvár tematikájú hírportál üzemeltetője, amelyen 2010. október 5-én közlemény jelent meg, „.....” címmel. Közölték a felperesnek az albumban is látható, a színművésznőről készített fényképfelvételét, és nem tüntették fel a felperes szerzői minőségét. A felperes a fotó megjelentetéséről még aznap értesült, és haladéktalanul tiltakozott az alperesnél, aki a honlapjáról eltávolította a felvételt.

A felperes keresetében a szerzői jogi jogsértés megállapítását kérte, mivel az alperes az általa készített szerzői művet a hozzájárulása nélkül közzétette, és a nevét nem tüntette fel. Kérte továbbá az alperesnek 100 000 forint vagyoni, illetve 250 000 forint nem vagyoni kárának megfizetésére kötelezését is. A nem vagyoni kárigényét azzal indokolta, hogy a fényképnek az adott bulvárkörnyezetben való megjelentetése a személyes hitelét rombolta, mivel további munkájához elengedhetetlen, hogy a lefotózott személyek bizalommal legyenek iránta.

Az alperes a kereset elutasítását indítványozta. Hivatkozása szerint a fényképet egy órán belül eltávolították, pedig a felperes a szerzőségét nem is bizonyította. A kártérítési igényt a jogalap hiányától függetlenül sem találta alaposnak, tekintettel arra, hogy a fotót a www.l...hu honlapról töltötte le, de a felperes a forrásként megjelölt helyről mégsem követelte a fénykép eltüntetését, sem szerzőségének feltüntetését. Álláspontja szerint a felperes a kárenyhítési kötelezettségének sem tett eleget, de nem is igazolta, hogy bármiféle kár érte volna.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét túlnyomó részben alaposnak találta. Az Alkotmány és a Ptk. vonatkozó rendelkezésein kívül hivatkozott a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 1. § (1)-(2) bekezdésére, 4. § (1) bekezdésére, 9. § (1)-(3) bekezdésére és (6) bekezdésére, 12. § (1) bekezdésére, a 16. § (1) és (4) bekezdésére, valamint 17. §-ára. Kiemelte a 16. § (6) bekezdése értelmében a perbeli felhasználást jogosulatlannak kell tekinteni.

A Pp. bizonyítási teherre és a bizonyítékok értékelésére vonatkozó rendelkezéseinek ismertetése alapján úgy foglalt állást, hogy a felperes az album bemutatásával a szerzőségét bizonyította, ezzel szemben az alperesnek kellett volna igazolni, hogy a fotót nem a felperes, hanem más személy készítette. A felperes műve beállított, művészi fotó volt, az sem volt vitatott, hogy a felvételen nem szerepelt a felperes neve és a kép felhasználásához sem kért engedélyt az alperes. Mindezek miatt a szerzői jog kettős megsértése az Szt. 94. § a) pontja alapján megállapítható volt.

A felperes az Szt. 94. § (2) bekezdése szerinti vagyoni kártérítésre is jogszerűen tartott igényt. Az érvényesített 100 000 forint - mivel nem úgynevezett lesifotóról hanem művészi fotóról van szó -, eltúlzottnak nem tekinthető. A bíróság nem fogadta el azt az alperesi védekezést, hogy a felvétel az interneten szerepelt, mert ettől még nem szabad „préda”.

A nem vagyoni kártérítés körében az elsőfokú bíróság azt emelte ki, hogy a konkrét esetben a szerzői jogok nyílt és egyértelmű megsértése történt. A 34/1992. (VI.1.) AB. határozatban foglaltakat meghaladó bírói gyakorlat szerint a felperes igazolta a személyiségi jogi jogsértéssel okozati összefüggésben keletkezett hátrányt. Kifejtette, hogy a jogsértés megítélését az sem befolyásolja, hogy a felperes a forrásként megjelölt honlap esetében külön intézkedést nem tett. Lényegében köztudomású tényként értékelte a felperesnek azt az előadását, hogy szerzői művének ilyen módon történő felhasználása számára idegeskedést okozott. Értékelve a jogsértés tárgyi súlyát, a nem vagyoni kártérítés összegét 200 000 forintban határozta meg.

A perköltség viseléséről a pernyertesség-pervesztesség arányában határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen az ítélet megváltoztatásával a felperes követelésének elutasítása, másodlagosan az ítéletnek a Pp. 252. § (3) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítása végett. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az ítéletet az eljárás szabályainak lényeges megsértésével és a kártérítésre vonatkozó rendelkezések téves alkalmazásával hozta meg.

Lényeges eljárási jogszabálysértésnek jelölte meg, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget a Pp. 3. § (3) bekezdés harmadik mondatában írt tájékoztatási kötelezettségének, emiatt bizonyítási eljárás lefolytatásának hiányában hozott ítéletet. Az alapvető bizonyítási szabályokat is megsértette, amikor a felperes albumának 50. oldalán szereplő fényképet egyértelműen beazonosíthatónak találta az alperesi honlapon megjelent képpel.

Nem tett eleget az indokolási kötelezettségének sem, mivel a Ptk. 339. § (1) bekezdésében írt törvényi tényállási elemeket képező, állítólagos kár bekövetkezésének ténye és összepszerűsége, valamint az ok-okozati kapcsolat fennállása sem nyert bizonyítást. Az ítélet azt sem indokolta meg, miért nem értékelte, hogy a mai napig ingyenesen letölthető a www.l.hu honlapról a perbeli fénykép.

Utalt arra, hogy kétségesnek tekinthető a felperes szerzősége amiatt is, hogy a www.l.hu honlaptól tulajdonosától nem követelte a szerzőségének feltüntetését.

Nem értett egyet azzal sem, hogy az elsőfokú bíróság a kártérítés összegét a Pp. 206. § (3) bekezdésében foglaltak alkalmazásával mérlegeléssel, a hasonló perekből származó tapasztalataira hivatkozással állapította meg. A fellebbezési érvelés szerint az Alkotmánybíróság előbbiekben megjelölt határozatával ellentétes az az indokolás, hogy a felperest azért illeti meg nem vagyoni kártérítés, mert számára a szerzői mű ilyen módon történő felhasználása idegeskedést okozott és magyarázkodásra kényszerült. A BH2001. 12. és a BDT2003. 894. számok alatt közzétett jogesetekre és az EBH1999. 100. elvi határozatra utalva hangsúlyozta, hogy a nem vagyoni kártérítés megítéléséhez önmagában nem elegendő a személyhez fűződő jog megsértése, továbbá egyéb hátrányok bizonyítottságának hiányában a jogos felháborodás nem vagyoni kártérítést nem alapoz meg.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget a kárenyhítési kötelezettség elmulasztásának sem, és az ítélet arra sem adott magyarázatot, hogy a keresetben, illetőleg az igény benyújtását megelőző levelezésben miért szerepeltek eltérő összegek.

Kifogásolta a le nem rótt illeték összegét is, mert az álláspontja szerint helyesen 21 000 forint.

Érveit a fellebbezési tárgyaláson azzal egészítette ki, hogy az elsőfokú bíróság nem is figyelmeztette a feleket a köztudomású tényekről. A mérlegelés során azt is

figyelembe kellett volna venni, hogy a fénykép összesen egy órát volt a honlapon. Álláspontja szerint a bíróság alaptalanul rótta fel a szerzőség feltüntetésének hiányát, amikor azt a felperes az alperestől nem kérte, sőt a fénykép eltávolítását követelte.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta, annak helyes indokaira tekintettel. Az elsőfokú bíróság minden tekintetben jogszerűen járt el, indokolási kötelezettségének eleget tett, mérlegelése okszerű volt.

A fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezéssel érintett körben bírálta felül, és érdemi döntésével egyetértett. Ezért a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján, helyes indokaira tekintettel, helybenhagyta. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel a következőkre mutat rá.

A másodfokú bíróság nem tapasztalt olyan eljárási jogi jogszabálysértést, amely az eljárás megismétlését indokolta volna. Nem tekintette annak, hogy az elsőfokú bíróság valóban nem alkalmazta a Pp. 3. § (3) bekezdésének harmadik mondatában írt rendelkezést. Ez a szabály, a feleknek a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről és a bizonyítás sikertelenségének következményeiről való tájékoztatása, arra az esetre vonatkozik, amikor a perben bizonyítás felvétele szükséges. Ebben az esetben azonban további bizonyításra nem volt szükség.

A jelen esetben nem volt vitatott sem az, hogy a perbeli művészi fotó az alperes honlapjára felkerült, sem az, hogy a felperes a szerző, és az sem volt kétséges, hogy a felperes a mű felhasználására az alperesnek engedélyt nem adott, tehát a felhasználás jogszerűtlenül történt [Szjt. 16. § (1) bekezdés]. Nem szorult bizonyításra az sem, hogy a felperes nevének feltüntetése [Szjt. 12. § (1) bekezdés] - mint személyhez fűződő jog - elmaradt és a felperes a felhasználás fejében díjazást nem kapott [Szjt. 16. § (4) bekezdés]. Emiatt az Szjt. 94. § (1) bekezdés a) pontja szerinti szerzői jogsértés - amely objektív jogsérelem - bizonyításra nem szorult. A Fővárosi Ítélőtábla hangsúlyozza, hogy a jogsértés megvalósulása szempontjából nem releváns, hogy az alperes a képhez milyen módon jutott hozzá, a döntő az, hogy az alperes a felhasználásra a szerzőtől származó engedéllyel nem rendelkezett.

A másodfokú bíróság a jogsértés megállapítását alátámasztó bizonyítékok körében csak utal arra, hogy az alperes meg sem kérdejezte a felperes szerzői minőségét, sem akkor, amikor a felperes a képnek az internetről történő eltávolítását követelte, sem akkor, amikor a felperes a perben az albumát felmutatta. Az alperes ráutaló

magatartással el is ismerte a jogsérelmet, mivel a honlapjáról rövid időn belül el is távolította a képet.

Azzal kapcsolatban, hogy a felperes szerzői minőségének feltüntetését nem kérte, csak a képek a honlapról való levételéhez ragaszkodott, a Fővárosi Ítéltábla nyomatékosan utal arra, amit az elsőfokú bíróság is jogilag értékel, hogy itt kettős jogsértés történt, amelyek megszüntetése egymást kizáró igények lettek volna.

Úgyszintén nem volt indokolt a bizonyítás a felperest ért vagyoni és nem vagyoni kár tekintetében sem.

A felperest ért vagyoni hátrány abban állt, hogy a felperes elesett a felhasználás esetén őt megillető díjazástól. Ezt a szerzői jogi bírósági gyakorlat az Szjt. 94. § (1) bekezdésének e) pontja szerinti, jogsértéssel előállt gazdagodás címén tartja megítélhetőnek. A 100 000 forintos igény tekintetében már csak pergazdaságossági szempontból sem volt szükség szakértő bevonására, mert egyet kell érteni az elsőfokú bíróságnak azzal az indokolásával, hogy ebben az esetben művészi fotóról volt szó, amelynek díja a hasonló ügyekben szerzett gyakorlat alapján megállapítható.

A nem vagyoni kártérítés illetően a Fővárosi Ítéltábla azt emeli ki, hogy az Szjt. 94. § (2) bekezdés alapján alkalmazandó Ptk. 339. § (1) bekezdése a kártérítés megítélhetőségét konjunktív feltételekhez köti. Ezek közül a hátrány, a kár bekövetkeztének igazolása a károsultat - jelen esetben a szerzőt - terheli. Ezt az elvet alkalmazták a fellebbezésben egyébként helyesen felhívott eseti és elvi határozatok is.

Ugyanakkor a felperes fellebbezési ellenkérelmében helytállóan fogalmazta meg, hogy bizonyos körülmények és bizonyos összeghatár alatti igények esetén alkalmazható a Pp. 163. § (3) bekezdése is, amely szerint a bíróság az általa köztudomásúnak ismert tényeket valóban fogadhatja el. Az adott esetben ilyen tény, hogy egy híres személyiségekkel kapcsolatban álló, részükre szolgáltatást nyújtó művész számára bizalom-vesztést jelent, hogyha művét bulvár környezetben jelenítik meg, és emiatt magyarázkodásra, védekezésre kényszerül. Erről nyilatkozott a felperes személyes meghallgatása során (4. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 2-4. oldalai), és ezt értékelte a bíróság köztudomású tényként.

Ezzel kapcsolatban - ahogy arra a felperes is rámutatott -, indokolatlan lett volna a felek figyelmét külön felhívni, mert ez prejudikálásnak hathatott volna, amit az alperes ugyancsak joggal kifogásolhatott volna.

A 200 000 forint nem vagyoni kártérítés - akárcsak a gazdagodás visszatérítéseként megítélt 100 000 forint - okszerű mérlegelés eredménye, amellyel a másodfokú bíróság is egyetértett.

Az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének is eleget tett, és az ítéletnek nem fogyatékosága az sem, hogy a pert megelőző levelezés szerinti és a keresettel érvényesített összeg eltéréseinek indokolása elmaradt. A felperes belátása szerint érvényesíthet a perben alacsonyabb összeget, egy esetleges késedelmi kamatkövetelés során ennek az ellenkezője lenne vitatható.

Az az alperesi érvelés sem foghat helyt, hogy a „forrás” még mindig jogsértő módon jár el. A szerzőnek ugyanis jogában áll, hogy azzal a jogsértővel szemben lépjen fel, akivel szemben akar.

Nem alapos a fellebbezés a kereseti illeték tekintetében sem. Mivel az EBH 1999. 94. számú elvi határozata értelmében a jelen esetben az illeték alapja a meg nem határozható perérték. Az Itv. 39. § (3) bekezdésének első bekezdése pedig 2010. január 1-jei hatállyal módosult 450.000 forintra, tehát a kereseti illeték 27.000 forint.

Mindezek alapján sem az elsőfokú bírósági ítélet hatályon kívül helyezésére, sem annak megváltoztatására nem volt jogszabály lehetőség.

Az eredménytelenül fellebbező alperes a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó 78. § (1) bekezdése értelmében másodfokú perköltség viselésére köteles. A felperesi képviselő díját és költségét a Fővárosi Ítéltábla - a csatolt megállapodásra tekintettel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján állapította meg, áfával növelten.

Budapest, 2011. szeptember 15.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Fülöp Györgyi s.k.
előadó bíró

. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: